

Napsugár

GYERMEKIRODALMI LAP XLVI. ÉVFOLYAM 530. SZÁM 2002. ÁPRILIS

KARINTHY FRIGYES
(1887 – 1938)

Írt „komoly” regényt, elbeszélést, verset is, KARINTHY FRIGYES nevééről mégis mindenkinek a humor jut eszébe, hiszen ebben verhetetlen. Olvassátok a *Tanár úr, kérem*, később az *Így írtok ti sziporkázó* fejezeteit – tanuljatok Karinthytól igazat szólni, vesébe látni és nevetni.

RÖHÖG AZ EGÉSZ OSZTÁLY

Az ördög bújt az osztályba. Reggel, mikor bejöttünk, új szemétládát találtunk. Azonnal kiderült, hogy egész kényelmesen el lehet férni benne.

A szemetet természetesen kiszedjük belőle, és szépen elrendezzük a tetején. Körös-körül kenyérbelek, középen egy nagy darab szalonnahéj. Mindenki rendez valamit, régi vasakat, tollszárazakat viszünk a szemétkiállításra, amit belépődíj mellett mutogat a Deckner.

A második tízpercben váratlanul kitör a cédlaragasztás. Először Kelemen hátán jelenik meg egy rövid jelentés, mely tudtul adja, hogy az illető önmagát „szamar”-nak minősíti. Kelemennek megsúgja valaki, hogy elhatároztuk, cédulát ragasztunk Roboz hátára; Kelemen röhög, és feltűz egy cédulát Roboz hátára. Roboz már öt perce röhög velünk együtt Kelemen céduláján. Kelemen fuldoklik, hunyorog a szemével – a röhögés nő, dagad, egyre vidámabb lesz, orkánná fajuk –, de minél jobban röhögnek ők egymáson, mi annál jobban röhögünk őrajtuk.

Zajcsek ordít, hogy őt nem hagyják tanulni, fogja magát, beül az új szemétládába, magára

húzza a fedelét, s orrhangon énekel. Wlach jelt ad, egyszerre mindenki elhallgat és feláll. Zajcsek rémülten dugja ki a fejét, azt hiszi, a tanár jött be. Vad röhögés. Zajcsek megvetően magára húzza a fedelet.

Hanem most tényleg belép Kökörcsin. Halálos csend, de Zajcsek másodszor már nem hagyja becsapni magát, nem mozdul.

És most rettenetes óra következik.

A fojtott röhögés fojtott láza lüktet a vérvörös arcokon. Mindenki a pad fölé hajol. Csönd, melynek fenekén a kipukkadás réme vonaglik. És vannak elszánt, vakmerő gazemberek az utolsó padokban, akik még feszítik a hangulatot. A kis Löbl lebújt a padok alá, négykézláb mászkál kényelmesen, körös-körül mászta az osztályt, és egyenként megfogta a lábunkat. A szemétláda gyanúsán mozog.

A szemem majd kiugrik. Most... most végre... még egy pillanat... és robban... Ebben a percben a tanár így szól:

– Auer, mit mozgolódik maga, mint egy sajt-kukac?

Mint gátját átlépő áradat: harsan fel a röhögés. Percekig röhögünk, felszabadulva, hörgöve. A tanár csodálkozva néz, és elnézően mosolyog – magában megállapítja, hogy milyen ellenállhatatlan humora van neki.

KOVÁCS ANDRÁS FERENC
TAVASZUTÓ

Gyerünk a cserébe, ha szarka csörög!
Bolond, ki egész nap a tón ücsörög!
Sürögni se csalja a rezge csalit –
S hiába dobálgat a vízbe csalit...

Pecázni unottan öreg hiba rég!
Fölizzik a fényben a zöld libarét!
Ragyogva libeghet a pille: szabad!
A szárnya ma bárkit az égbe ragad!

TORDON ÁKOS

ÍGY VOLT SZÍNIGAZ

Tegnapelőtt délelőtt, jóval reggeli előtt, mielőtt még a tűzóraihoz láttam volna, hogy jobb étvággal faljam a paprikás szalonnát, és hogy az ebédnél se valljak majd szégyent: megmásztam az Üveghegyet. Hatvanhatszor nagyobb volt az öreg Gellérthegynél, de én csak neki-gyürköztem, füttyentettem egyet, rikkantottam kettőt, s máris fenn termettem a csúcán.

– No – mondom –, most megpihenek, s a harangszóig elfüstölöm a pipámat. Rá is gyújtottam nyomban, de máris félreverték a harangokat a toronyban. Nem is egyben, de ezeregyben. Nézek, meresztem a szemem, de hiába kerekítem, a tüzet csak nem látom. Pedig hát irgalmatlanul kongtak a harangok. S nem is boldonságból verték félre azokat!

Sok ember összefutott, s mind mutogattak, méghozzá egyenest fel az Üveghegyre. A tűzoltók is mind kivonultak, és pedig akkora szirénaszóval, amekkorát nem hallott még a világ!

No, ennek fele se tréfa!

Ejnye, csak akkor jutott eszembe: hátha a

pipám füstje okozza ezt az eszeveszett nagy felfordulást! Úgy ám, hátha a pipafüstöt vélik egy tomboló tűzvész füstfellegének!

De akkor már késő volt. Hétszázhetvenhét fecskendő hétszázhetvenhét magasra lövellő vízsugara locsolta, fröcskölte, áztatta az Üveghegyet. Tehettem-e egyebet, szerencsémre ott folyt el a Duna, hát fejest ugrottam bele. Jó darabot úsztam a víz alatt. Egyszer csak óriási halat pillantottam meg. No – gondoltam –, jó lesz vacsorára! Azzal átöleltem nagy szoroson, s a következő pillanatban egy hatalmas rántás halastól kiragadott a Dunából.

Öreg halász ült a parton, kezében horgászbot. A bot végén zsinég, a zsinég végén horog, a horgon nagy hal forgott, és a nagy hal csúszós farkában én kapaszkodtam meg.

Nagyot nézett a halász, de én még nagyobbat, mert mondjam-e, ne mondjam – az ükapám volt.

Hogy színigaz, amit most elmeséltem, arra bizonyosság az Üveghegy maga, az ezernyi tűzoltó – s ha ez kevés, ott az öreg Duna; s ha még a Dunának sem hinnétek el, itt az óriási hal, éppen most süti a szépnyám; ha eljöttek, még ti is ehetek belőle.

LÁSZLÓFFY ALADÁR

SZÉP, HAMIS AZ ÁPRILIS

Amióta tele feslő
gólyahírrrel a tavasz,
alig hiszem, hogy e kettő
ugyanegy és ugyanaz.

Hogy e táj a tegnappal
s holnapival azonos.
Hogy elinal a hóvirág
és a napfény lesz honos.

Hogy itt fergetegek voltak,
fagy és sötét reggelek –
s itt lesz cseresznye maholnap
s piros hónapos retek.

Égen, földön felhő lohol,
ha elérem, elszalad.
Arcomon is eső dobol,
mégis lelkem is kacag.

Nem hiszem el ezt a bágyadt
időt, érzem, hogy hamis.
Ezt az égi-földi tájat,
melynek neve április.

MAJLA SÁNDOR HALÁSZ- IJESZTŐ

Van egy kis tó,
Nádas, sásos,
Mellette egy
Nagykabátos,
Térdig sáros,
Borvirágos
Orrú bá'.

Kezében egy
Mogyorófa,
KacsARINGÓS
Göcsös-bogos,
Szálkás-hegyes
Halászbótnak
Se jó ág.

Ott álldogál,
Ott ücsörög,
Mint a gólya,
Lábról lábra,
Ezer manna-
Halra várva
Hasztalan.

Hull az eső,
Nap süt délre,
Szél kavargó –
Rémisztó,
Nem tágit a
Nagykabátos,
Térdig sáros,
Borvirágos
Orrú bácsi:
Ő a halászijesztő.

Befejező rész

Azt a feladatot kapták, hogy állandó őrsként körbevegyék a tisztást, s ha közelednének a sáskák, azonmód jelentsék. A többiek élén maga Szöszmőgi vonult ki a gölömblő patakhoz, s hozzáláttak, hogy hatalmas gátat építsenek. Kop-top-kop, top-kop-top – trappoltak a kövek a vesztég álló hordárok kezén, s a gátépítő mester pedig egymásra rakta őket nagy hozzáértéssel. A víz fent nőttön-nőtt, lent apadt-apadton. Mikor Szöszmőgi Müsszents Sündörgő az utolsó követ is a helyére tette, már egy csepp sem folyt tovább a mederben, hanem tengerré gyűlt a gát mögött.

Ekkor torkaszakadtából érkezett Postás Hörcsi, a szöcskő-huszar őrsemek követe:

– Jön, árad a sáskahad, s nyomukban a hadd-elhadd! – harsogta.

– Mondd, hogy jöjjenek hamarabb! – üzent vissza Szöszmőgi tábornok, s már jöttek is a

sáskahadak, nyomukban a haddelhadak.

Az előrelátó tábornok akkorra már átkötötte a gát alapkövét egy hosszú erős kötéllal, s a kötel mellett kétoldalt felsorakoztatta a gátépítő századot. A sáskák nagyon megszemjáltak, ahogy felfelé meneteltek a kiszáradt meder mellett, s amikor meglátták a sok vizet, egyszeriben mind arra özönlöttek.

– Most húzzátok meg, bajtársak! – hangzott fel a parancs, s a katonák inukszakadtából nekifeszültek.

De a bölcs vezér bizonyára elszámolt valamit a nagy sietségben, mert a kő nem mozdult. Szaladtak a szöcskő-huszarok is a kalákába, sőt maga Szöszmőgi Müsszents Sündörgő tábornok is hét helyett húzta, de még mindig szükség volt egy icipici segítségre.

Már senki sem volt a tisztáson, aki oda ne állt volna, s a sáskák éppen elérték a gátat. Akkor a szél odafújt egy vándor-koldus sánta bolhát. Egyik felől három mankón járt, másik felől két műlábon, úgyhogy csak egyetlen lába volt igazán a sajátja. Hej, rákiáltott Szöszmőgi Müsszents Sündörgő:

– Hát te nem látod, hogy itt segíteni kell?! Állsz ide tüstént?!

Szegény úgy megijedt, hogy kettőt szökött egyszerre, elkapta a kötelet, s újfent nekirugaszkodott az egyetlen lábával. Több már nem kellett a nagy kőnek, kihengeredett a gát alól. Halomra hulltak a kötélhúzó, de nagy robajjal leomlott ám a gát is.

Lett nemulass, tombolni kezdett a vízözön. Leseperzte lábukról a sáskavitézeket, s meg sem állt velük a tengerrig. Csak a sáskakirálynak sikerült kitérni az ár elől, gumicsizmás testőrszázadával. De a sikertől felbuzdult sánta bolha elkurjantotta magát:

– Gyerünk, fiúk, rakjunk tornyot belőlük!

A sáskáknak egyszeriben eszükbe jutott Szöszmőgi Müsszents Sündörgő vitéz, s ettől bizony inukba szállt a bátorságuk. Úgy menekültek, hogy nem győzték összetörni magukat. Még a sáskakirály is nyakába kapta a lábait, s nyargalt a bátrak útján. A sánta bolha igencsak elcsodálkozott soha nem sejtett erején. Ki gondolta volna, hogy egyetlen rugaszkodással óriás gátat omlaszthat, és hogy pusztá hangjától egy egész hadsereg megfutamodik? Míg ő ezen töprengett, Szöszmőgi Müsszents Sündörgő úzóbe vette a sáskakirályt. Mikor utol-

reglett népe, hogy a királyukká tegyék. Zümmögi papa megköszörülte a torkát:

– Ezennel Öméltósága Vitéz Okosságos Főkovács Gättengernagy Hogyismondjamcsak Ögrödnüs Stnesszüm Igömszösz ...

– Ki a szösz? – kérdezték mindenfelől.

– Jaj, nem akarok idegen lenni! – tiltakozott az ünnepelet. – Szólítsatok inkább Szöszmögi Müsszents Sündörgőnek.

– Szóval – kezdte újra Zümmögi papa –, kedves Szöszmögi szomszéd, legyél a királyunk!

Azzal a fejére is akarta tenni a sáskakirály koronáját, de a felkentnek eszébe jutott, hogy Sürgi-forgi országban hagyta a tekintélyét, s így szólt:

– Már kétszer esett a lábujjamra ez a korona, bizony nem kérek többet belőle. Hanem tőled, Zümmögi papa, mégiscsak kérek valamit, mégpedig a legkisebbik lányod kezét.

Bezzeg nem ellenkezett az örömapa. Postás Hörcsi még aznap széthordta a meghívókat, s csaptak olyan lakodalmat, amilyen nem volt még erdei tisztáson. A vége felé még a gombatorony is tánra perdült, s mikor már jól kitáncolta magát, visszament a helyére, gomba létére gyökeret eresztett, s elkezdett nőni, nőni, míg csak hatalmas gombapalota nem lett belőle. Jókedvében még virágokat is hajtott a kupoláján. Szöszmögi Müsszents Sündörgő és világszép Zimm-Zümm felesége azóta is boldogan élnek benne, ha meg nem haltak.

Vége

érte, a menekülő ijedtében nagyot tüszentett.

– Adj' Isten egészségére! Ezen a világon többé már nem náthásodik meg kigyelmed. – mondta Szöszmögi Müsszents Sündörgő, és leütötte a koronáját. A második csapással a fejét is leütötte volna, de a korona éppen a lábujkjára esett, s úgy megütötte, hogy rögtön harci sebesültként szállították a nagy fehér darázs-fészek-kórházba. A sáskakirály ilyenformán megint megmenekült, de azóta sem mert visszamenni a koronájáért. Hát ezért nincs királyuk manapság a sáskáknak.

Bezzeg körbevették a Zümmögi-leányok a betegét. Hoztak neki nektárt, mézet, gyógyfűveket, de ő csak a Darázska-Zümm csókjaitól gyógyult. Mikor felépült, s kilépett a darázs-fészek-kórházból, ott várta már a tisztás össze-

Rajzaitok bizonyítják, hogy megszerettétek Szöszmögöt. Vidáman búcsúzik hát tőletek, s reméli, megtanultátok tőle, mire van szükség, és mi fölösleges egy válogatott útibatyuban.

▲ Kajtor Brigitta, Arad

Érsek Norbert, Arad ▲

Pisak Lukáts Borbála, Marosvásárhely ▶

◀ Barabás Csaba, Gyergyószentmiklós

Itt születtem

Szépen gyarapodó útinaplónkban eddig 22 települést mutattunk be.

A ti falutok, városotok szerepelt már?

Májusi úticélunk: Székelyudvarhely.

A mi szülőfalunk Kerelőszentpál. Alig 18 kilométerre Marosvásárhelytől, a Maros bal partján fekszik. Sajnos sokszor van árvíz.

Községünkhöz tartozik Búzásbesenyő, Magyardellő, Mezőszentmargita és Kerelő.

Falunkban magyarok, románok és romák élnek.

Falunk nevezetessége az omladozófélben levő Haller kastély, a katolikus templom, a Béke dombon fekvő kápolna, amit a vonatból már messziről meg lehet látni. Itt tartják a gyászmiséket. Népviselőnk a székely ruha, amit szerepléseink alkalmával fel is veszünk.

A népszokásokat is megőrizték falunkban. Karácsonykor kántálni járunk. A gyermekek már 12 óra után elindulnak, a felnőttek később. A katolikusok, reformátusok, ortodoxok külön-külön járnak kántálni, de a csoportok megkántálnak más vallású családokat is.

A katolikusok húsvét reggelén kézikosárban ennivalót visznek megszentelni, amit azon reggel el is fogyasztanak. A reformátusok úrvacsorát vesznek. A fiúk reggel korán indulnak, és minden kislányt megöntöznek. A sok mintás tojást nejlonharisnyába gyűjtik.

Az iskolában farsang utolsó hetén bált rendezünk. Főtt kukoricát, fánkot eszünk, és mindenki jelmezbe öltözik.

Olvassátok el Gyulai Pál Pókainé című balladáját: a szentpáli csatát említi.

Szentpál híres dinnyetermő vidék. Falunkban augusztus 28-án dinnyevásárt tartanak. Itt mindenféle portéka található. A család minden tagja vásárfiát vesz egymásnak. A háziasszonyok főleg fakanalat vásárolnak.

Gyertek ti is dinnyét enni!

Írták és rajzolták a IV. B osztályos tanulók Barabás Katalin tanítónő segítségével.

Itt születtem

Erdély legkeletibb településére, Bereckbe szeretnénk elvezetni titeket.

Bereck történelme a római időkre nyúlik vissza. Erről tanúskodnak a falu észak-keleti részén levő római castrum, a Veneturné vár romjai. Zsigmond magyar király mezővárosi rangra emelte a határőr „szabad székely katonarendi” települést.

Bereck mint Erdély keleti kapuja fontos szerepet játszott. Itt találkozott Petőfi Sándor Bem tábornokkal. Bereckben született Gábor Áron, kinek legendás szavai „Lészen ágyú!” reményt öntöttek a székely szabadságharcosok szívébe. Bátorsága, embersége példakép a mai ember számára is. Szobra 1992-től őrzi a hős emlékét Bereck központjában.

A földművelés nem kínált sok lehetőséget az itt élőknek, ezért leginkább kereskedelemmel foglalkoztak. Szekeresekként járták Moldova útjait. A szekeresek leveleket és más küldeményeket is szállítottak, ezt jelképezi Bereck 1785-ből származó pecsétjén a levelet tartó kéz.

A mostani római-katolikus templom barokk stílusban épült, és 1810-ben szentelték fel Miklós püspök tiszteletére.

Feltételezhető, hogy az oktatás kezdetei a katolikus plébánia megalapításával egyidejűek. A valamilyen párhuzamosan működő osztályok helyét ma csupán 16-22 tanulót számláló évfolyamok foglalják el.

A község lakosságának 76%-a magyar, 23%-a román, 1% roma nemzetiségű.

Összeállították a III. A osztályos tanulók Ferentzi Réka tanítónő segítségével.

Élt itt, a határszélen egy nagyon gazdag, gőgös, büszke özvegyasszony, kit Veneturnének hívtak. Egyetlen fiát háborúba szólították. Az ojtosi szoros közelében volt a kastély, így mindig félt a közeli határon betörő ellenségtől. Elhatározta, hogy bevehetetlen várat épít magának.

Amikor fia hazafelé tartott, elébe lovagolt, hogy elmondja,

milyen erős és nagyszerű várat építtetett a régi helyére.

– Miért bántád, jó anyám, őseinknek tisztelt várat? Vajon amit helyére emeltél, lesz-e olyan szilárd és erős, mint az volt?

Az anya haragra lobbant:

– Fiam, váram oly erős, hogy az Isten sem tudná bevenni!

A fiú megbotráncozott, megfordította lovát és mondá:

– Anyám, bár szeretlek, vá-

radba nem követhetlek, mert Isten haragját magad és várad ellen felhívád!

Azzal elvágatott. Veneturné egyedül tért vissza a vastag köfalak közé. Alig ért haza, égiháború tört ki. Villámlás és mennydörgés közepette összedőlt a vár, kő kövön nem maradt, s maga alá temette asszonyát minden kevélységével és hivalkodásával együtt.

Itt születtem

Székelyszenterzsébet a Nagyüklőbe ömlő, Kissolymosból eredő Mogyorós patak két oldalán fekszik, Hargita megye délnyugati részén. Nevét középkori temploma védőszentjéről nyerte. Az első régészeti leletek a bronz korból, írásos adatok az Árpád-korból valók.

A tatárjárás idején a házak szalmával voltak befedve, ezért az emberek nagyon féltek a tüztől. A faluvégeken úgynevezett „porgolóc” kapuk voltak, amelyeket a szürkületi harangszókor bezártak, s ezután a bíró tudta nélkül senki sem mehetett be a faluba. A kaput bakterek nyitották-zárták, akik éjjel minden órában végigmentek a falun, és figyelmeztető rígmusokat kiabáltak: „Tíz óra, hallgassatok a szóra, tűzre, vasra vigyázzatok, hogy semmi kárt ne valljatok.” „Éjjel után kettő, dicsértessék a Teremtő.”

Középkori gótikus templomunkból mára a kripta, két boltzáró kö és egy pajzsot és keresztet ábrázoló faragott sírkő maradt meg.

Kiemelkedő történelmi személyiségünk a főnemes Eösi Tamás és fogadott fia, Péchy Simon, akinek nevét viseli ma iskolánk.

Az iskola Péchy idejében 5-6 tanulóval kezdte működését, jelenleg 150 gyerekek tanul itt. Nagyobb hányaduk cigány nemzetiségű.

A szenterzsébetiek magyar és cigány nemzetiségűek, nagy részük református vallású. Földművelők, állattenyésztők, de sokan a közeli városokba ingáznak.

Minden iskola jó, de az, amelyikbe most járok, és mindig is járni fogok, az a legjobb...

Hajdan arató, kapáló, kukoricafosztó, szántó, kaszáló, tollfosztó kalákába jártak az emberek. A déli órákban, mikor mindenki a mezőn volt, a hegyek tetején ének és zeneszóval kiáltották: Gyere kalákába, hej, gyere kalákába – megnevezve a dülő nevét. A kalákát különösen a fiatalok kedvelték, mert ott találkozott a legény a lánnyal. A jutalom egy pohár pálinka volt. Hazafelé énekszóval mentek, és az Erzsébet kertben táncra perdültek.

Készítették a II. és IV. osztályos gyerekek Veres Margit és Pósta Anikó tanítónők segítségével.

Itt születtem

Alsóboldogfalva Hargita megye délnyugati részén, a Nagy-Küküllő jobb partján terül el, igazodva a folyó kanyarulataihoz. Újszékely faluval és Székelyszenterzsébettel közösen alkot egy községet Újszékely székhellyel.

E kis település már a XIV. század elején tekintélyes egyházmegye volt. Falunk neve a Boldogasszonyt, Szűzmáriát idézi, a monda szerint domokosrendi szerzetesek adták.

1868-ban Orbán Balázs 587 lakóval jegyzi fel a falut, kiknek zöme unitárius és református, de volt 150 ortodox és görögkeleti vallású is. A románokat az akkori földbirtokos telepítette be 1783-ban, mint olcsó munkaerőt. Az idők folyamán elmagyarosodtak, ma csupán két család vallja magát ortodoxnak. Még áll a nemrég újjáépített jellegzetes fatemplomuk.

Ma a falu lakóinak száma 807.

Az unitárius templom az 1790-es években épült, a református 1923-ban.

Az oktatás 1900-ig az unitárius egyház tulajdonában levő kis házikóban folyt. Jelenlegi emeletes iskolaépületünk 1895-1900 között épült közadakozásból. 1991 óta Benedek Elek nevét viseli.

Falunkat dús lombú gyümölcsös, és gyönyörű szőlődomb övezi. Van egy erős sósvízű forrásunk. A század elejéig innen osztotta szét a megválasztott „sósbíró” facsebrekben az ételízestéshez, húsfélék tartósításához használt sósvizet minden család részére. Ma sajnos ez a sóskút elhanyagolt állapotban van.

A nők felszedettes kézimunkát varrnak, a férfiak faragnak.

Népszokásaink: a szüreti mulatság, a farsangi bálók, a katonabúcsúztatók.

A kultúrotthonban népi tánc csoport, színjátszó csoport tevékenykedik.

Falunkban szeretik és éneklik a népdalokat, s szerencsére majd minden ifjúnak van saját székely ruhája is.

Ha erre jártok, keressetek fel, szeretettel vár a Benedek Elek Iskola III. osztálya, Gálfalvi Gábor tanító bácsi és az egész iskolaközösség.

Itt születtem

Szinérváralja szépmúltú mezővároska Máramaros megyében, ott, ahol az Avas hegység a Magyar Alföldre hajlik át. 7800-an lakják. Az 1600 fős magyarság többsége református vallású.

Városunkhoz tartozik még két település, Apahegy és Sebespatak is.

A város nevét az északi határban emelkedő Várhegyen állott Zyner várártól kapta. A város régi pecsétnyomóján látható a vár, amely 1491-ben a Jagellók kezén volt, de Báthory András szatmári főispán és testvére, István nádor erőszakkal visszafoglalta. Később a várat Zápolya seregei földig rombolták. A legenda azt tartja, hogy a várból alagút vezetett a Szatmár megyei Aranyosmeggyesig mintegy 12 kilométeren keresztül. Az erdő sűrűjében a várom és az alagút bejárata még ma is látható.

A római katolikus templom a falaiba vésett évszám szerint 1421-ben épült gótikus stílusban. A századok folyamán többször feldúlták, kiégették, így jelenleg csak oldalfalai eredetiek.

A református templomot 1796-ban építették. Büszkék vagyunk városunk híres szülöttjére, Erdösi Sylvester Jánosra, aki európai híru magyar humanista, bibliafordító, nyelvtudós és a magyar költészet előfutára volt. Emlékére szülőföldjének lakói 1903-ban emlékoszlopot állítottak.

Dombjaink közül a legmagasabb a Komzsa csúcs (678 m), ahol fiatal fenyőkből Eminescu nevét írták ki. Ez nekünk kedvenc kirándulóhelyünk.

2000 júliusában Szinérváralja is egyik házigazdája volt a Magyar Reformátusok IV. Világtalálkozójának. Az ünnepség során a 48-as honvéd főhadnagy, később Amerika hőse, Zágonyi Károly alakja előtt tisztelegtek.

Iskolánk 349 tanulója közül 108-an járnak magyar tagozatra.

Írták és rajzolták a IV. osztály tanulói Czompa Mónika és Kató Margit tanító nénik, valamint Sike Mária tanárnő segítségével.

Itt születtem

Összegyűjtöttük falunk, Zabola nevét magyarázó mondákat. Az egyik szerint élt három testvér: Ozsd, Zab és Bod. Őlakat építettek általaik számára, amelyek körül idővel kialakultak a ma létező falvak: Ozsdola, Zabola és Bodola.

Azt is mesélik, hogy réges régen élt két testvér. Az egyik neve Zab volt, a másiké Ola. Közösen építettek egy falut, de nem tudták, hogyan nevezzék el. S mert jó testvérek voltak, összekötötték a nevüket. Így lett: Zabola. Ők pedig éltek tovább békességben, sok utóddal.

Falunkban élt, és épített pompás kastélyt a Mikes család. Híres tagjai Mikes Kelemen, a Törökországi levelek írója és gróf Mikes Kelemen 48-as vértanú. Itt született gróf Mikó Imre, az Erdélyi Múzeum Egyesület, a sepsiszentgyörgyi kollégium alapítója.

A Mikes kastély utolsó lakója, gróf Mikes Ármin továbbfejlesztette apja erdőipari vállalatát, vadrezervációt hozott létre, és Európa-hírű versenylovakat tenyésztett. Felesége, Bethlen Klementina árvaházat létesített a hadiárvák részére a község központjában. Ma itt működik az I-IV. osztályos iskola. Mi még mindig úgy nevezzük az épületet, hogy árvaház.

A falu szélén van a Csipkés nevű táborhely, ahol nyaranta sok gyerek megfordul. Iskolánkban működik a Gyöngyharmat táncegyüttes. A másodikosok fuvolyázni is tanulnak.

Írták és rajzolták a IV. B osztály tanulói Szigeti Éva tanító néni irányításával.

Zabola egyik legrégebbi műemléke a mai református templom, amely a XV. században épült abból a várból, amely a templom helyén állt. Várfal veszi körül. A famennyezet 124 festett kazettával az 1700-as évek végén készült.

Gondosan őrizük és ápoljuk hagyományainkat, szokásainkat. Pozsony Ferenc néprajzkutató jóvoltából kis múzeumunk is van.

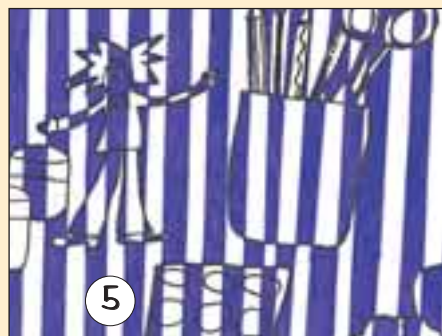
KORMOS ISTVÁN MESE VACKORRÓL

Szeretek olvasni és szeretem a Napsugarat.

A kedvenc könyvemet a Móra Ferenc könyvkiadó adta ki, Reich Károly rajzai vannak benne. Mókás meséskönyv. Idézek belőle:

Hol volt, hol nem,
messze, messze,
volt egy boglyos,
lompos, loncsos
és bozontos,
Vackor nevű
kicsi medve,
nem is medve,
csak egy apró,
lompos, loncsos
és bozontos
pizsén pizse
kölyökmackó.

Bartha Orsolya,
Simonyifalva

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki

Szólj, szám!

1. Juss el a malomból a pékségbe, de nem az úton, hanem szóösvényen. Minden lépés az előző szó utolsó szótagjával kezdődjék. Tehát:
ma-lom, lom-..., ...-pék, pék-ség.

Figyelj a szótagolás szabályaira!

2. Mit jelentett eredetileg, mire mondjuk ma:
**Nem enged
a negyvennyolcból.
Kivágja
a huszonegyet.**

3. A moldvai csángók nyelvünk régi színeit őrzik. Így mondják:
kanálval, késvel.

Mivé alakult azóta ez a forma? Miért? Sorolj még példákat.

3. Mit jelent a három **körözött**?
**Hajmáskéren pultok körül
Körözött egy körözött.
Hagyma lapult kosarában,
Meg egy adag körözött.**

Februári megfejtések: 1. k; 2. egyenesági, majoranna, szeresselek, szemeszter; 3. balalajka; 4. manó, kötény, gödör, láva. Győzteseink: a szászcsávási III. osztály; a kovásznai Orbán Balázs Isk. III. B és a székelyudvarhelyi Móra Ferenc Isk. III. A osztálya; Kósa György, Szilágynagyfalu, Nagy Erika Izabella, Marosszentgyörgy.

Székreny Erika, Kézdiszentlélek

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki

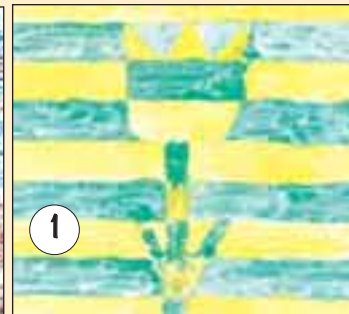
Nincs szükség különleges felszerelésre ahhoz, hogy ilyen szép képet készíts, kedves művészkolléga. Kell hozzá viszont sok türelem, figyelem és pontosság.

Egy-egy színfoltot különböző árnyalatú pöttyök összessége alkot. Minél aprólékosabban dolgozol, annál szebb lesz az eredmény.

Sikeres pöttyögetést! Maszat Művész

A januári csíkozást olyan sokan próbálták ki és olyan eredményesen, hogy ezúttal öt díjat osztunk

ki: a kovásznai Orbán Balázs Iskola III. B osztálya – Gál Elvira (1) és Tökbandi Tímea (2); Pál Dorottya, Marosfalu (3); Borbáth Erzsébet, Vargyas (4); Mihály Lilla (5) és Barla Patrícia (6) Nagyvárad.

BITAY ÉVA
KUTYA-
VETÉLKEDŐ

A biológiakönyv lapjai közül morgás, vakkantás, csaholás, ugatás hallatszott: sorban előbújtak a különböző kutyafajták. A hatalmas bernáthegyi vezette őket.

– Ma megtartjuk a *Ki mit tud* vetélkedőt – mondta.

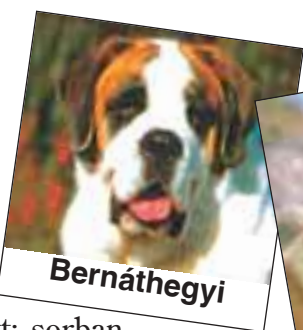
- Én tudok szolgálni!
- Én pacsit adok!
- Én visszahozom a labdát a gazdámhoz – csaholták összevissza a kutyák.
- Arra vagyunk kíváncsiak – intette le őket a bernáthegyi –, kit milyen feladatra tenyésztettek ki.

– Én nyomra vezetem a vadászt, s a lelőtt vadkacsát kihozom a vízből – lelkenedett a vizsla.

– Én a rókalyukba is bemászom – vakkantott közbe a tacskó –, megverekszem a vörösbundással, és kihozom a gazdám elé. Persze, ehhez alacsony termet és ügyes ásólábak kellene.

– Ezek lábak? Inkább „járószemölcsöknek” nevezném őket – nézett le a tacskóra megvetően a nyakigláb agár. – Kíváncsi vagyok, melyiketek futna versenyt velem?

– Nem a gyorsaság a lényeg, hanem a kitartás és a

Bernáthegyi

Sibériai husky

megbízhatóság – morogták a szánvontató huskyk.
– Az eszkimók ma már motoros szánnal száguldoznak – vetette közbe az okos foxi.
– Rövid távon igen – tiltakoztak a szánvontatók. – De ha messze az otthonuktól, a jég- és hósvatag kellős közepén a motoros szán felmondaná a szolgálatot, bizony, keservesen elpusztulnának. Ránk azonban mindig számíthatnak.

– Egyoldalú munka! – nézett rájuk nyugodt méltósággal a német juhászkutya.
– A mi fajtánk a legváltozatosabb feladatok elvégzésére vállalkozik: vakvezetés, bűnözők elfogása, romok alá szorultak kimentése.

– Filmszillagok is kerültek már ki a fajtánkból – vakkantott közbe az egyik társa – Ki ne halott volna a híres Rin-Tin-Tin-ről?

– Mi vagyunk az ember legmegbízhatóbb barátai – összegezte az elhangzottakat a bernáthegyi –, és igaz a mondás, hogy „a hűség négy lábon jár”.

Airedale terrier

Német juhász

Dobermann

KISKOPE

Havonta
3 díjat
sorsolunk ki!

Melyik a négy magyar kutyafajta? Mindegyiknek más az „alapfoglalkozása”. Éspedig?
Februári megfejtés: kaméleon, oroszlánhal, pávaszem-lepke, az óriásszender hernyója, kobra, cafrangos teknős, tuskésgyík, stb.

Nyertesek: Szász Csaba, Marosvásárhely; Szigethy Hunor, Kézdivásárhely és a tordai Ioan Orpiș Iskola III. osztálya.

HÉRICS

Az erdélyi héricsnek növénytani, a tavaszi héricsnek gyógyászati értéke nagy. Az előbbit védjük, hisz ritka bennszülött növényfajunk, az utóbbit gyűjtjük a gyógyszeripar számára.

A zergeboglár hegyi rétek, kaszálók, ligetek nyirkos talaját szereti. Zergeláb-szerű, hosszú szárán aransárga turban bókol.

ZERGEBOGLÁR

Mi az?

Az anyja még meg sem született, de a fia már a háztetőn járkal.

Tűz és füst

Kecskés Tamás, Érkörtvélyes

Aki a nevemet kimondja, azonnal megsemmisít engem.

Csapat

Suba Loránd Tibor, Nyárádszereda

Magasabb a toronynál, vékonyabb a nádszálnál.

És

Kiss Tímea Szabina, Érkörtvélyes

Nem mosdik, mégis fehér. Nem álmos, mégis alszik.

Aludtél

Enyedi Enikő, Marosvásárhely

Vadonatúj, mégis lyukas, Ha beföldják, semmit sem ér.

Tölcsér

Jenei Noémi, Marosvásárhely

Ezer kis lepke szárnyatlan, jön valaki lábatlan, mind megszi szájatlan.

A hőpelyhek és a nap

Kovács Szabolcs, Sepsiszentgyörgy

Simogatja arcod, kezéd Mindennap, S jóságáért csak egy kevés Vízet kap.

Törölköző

Sándor Izabella, Farcád

Mikor állok, ő is áll. Mikor járok, ő is jár.

Az árnyékom

Elek Katalin, Nyárádszereda

TALÁLD KI!

① **Fórika Sebestyén, Gyergyószentmiklós:** a legszebb évszak.

1. Csípős gyökérzöldség 2. Kerek gyümölcsök 3. Kicsi, tákolt ház 4. Becézett Anna 5. Erdélyi német 6. ... Jimmy, nemrég elhunyt énekes.

1				
2				
3				
4				
5				
6				

② **Molnár Szabolcs, Alsósófalva:** bűvös négyzet. 1. Anya 2. Névelős tisztelendő úr 3. Fehérnemű 4. Névelős rovar.

1	2	3	4
2			
3			
4			

③ **Para Attila, Sepsiszentgyörgy:** hogyan lesz a vasból réz? Lépésenként csak egy-egy betűt változtathatsz meg.

VAS

.....

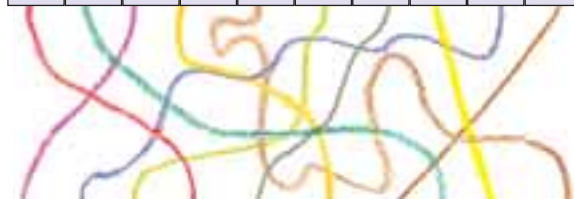
.....

.....

.....

RÉZ

④ **Bálint Zsombor, Csíkmenaság:** vedd a betűket a helyükre, és megtudod, mi a kedvenc játékszerem.

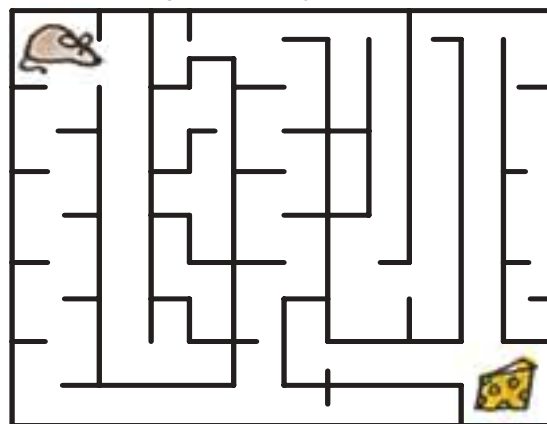

V K K B O Ö A Ú C S

⑤ **Suba Loránd, Nyárádszereda:** a szavak kezdőbetűiből egy madár neve alakul ki.

⑥ **Kozma Péter, Gyergyószentmiklós:** vezesd az egérkét a sajthoz.

⑦ **SZÉKELY ISTVÁN, aranyosgyéresi tanító bácsi** rejtvénye: egy mesehős neve.

1. Egy meg egy 2. Őszi gyümölcs 3. Főzőedény 4. Meleg öltöny 5. Fűvágó szerszám 6. Névelős dohányzóeszköz 7. Levest eszünk vele 8. Házsírnas 9. Ruhát simít 10. Záró eszköz 11. ...-picike 12. Sós péksütemény 13. Üzemi 14. Nem hideg 15. Nem ilyen 16. Autóvezető 17. Becézett Ilona

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
11				
12				
13				
14				
15				
16				
17				

Egy tréfás népdal két sorát – a rejt-
vény megfejtését – küldd el nekem le-
hetőleg május 15-éig. Az ének folytatá-
sát elárulom:

Lusta vagy és ügyetlen,
Szép pár leszünk mi ketten.
Várom leveledet, a Rejtvénykirály

VÍZSZINTES

1. A népdal első sora

10. A faragó
11. Ennivaló
12. Csónak tartozéka
13. Pajkos cselekedet
14. GANZ
15. Folyadék
16. Rusnya Egerek
Alapítványa
17. Világos számára
18. Áll alatti zsírpárna
20. Tolnai Nándor név-
jegye
21. Ilyen „hal” a kis béka
23. Oroszlánnév
25. Zoltán Ferenc név-
jegye
27. Indián nép (INKA)
29. SDU
31. Van felesége
33. Növény része
34. „A” nappalt követi
35. Attól fogva
37. „Haragszik a kato-
na, mert megázik ...”
38. Halfajta (PIKÓ)
39. Vörös zöldségfajta

FÜGGŐLEGES

2. Nem hagy nyugton
3. Minden évben
4. Használd a szemed
5. Medvék Serény Órei
6. Átjő magánhangzói
7. Vágószerszám
8. Új lapra másol
9. Csavaron van

12. A népdal folytatása

13. Mint a vízsz. 39.
15. Patás háziállat
18. Írásra használt
folyadék
19. Antal Edit névjegye
22. Fél bika!
24. Vezényszó a tor-
naórán
26. Nem sütik
28. Szikladarab
30. Incselkedően
pajkos (DÉVAJ)
32. Sok idő múlva
34. Egyezkedés
36. Pirítósvég!
37. AÉF
39. Cérna Tamás név-
jegye

1	A						T						Ö
		10							11				
12							13						
14						15			16				
17					18				19		20		
	S		21	22			23		24				M
25		26		27			28		29	30			
31			32		33			34					
35				36			37						
38						39							
	L					Á							A

VAJNAR ILONA rejtvénye

A FEBRUÁRI REJTVÉNYPÁLYÁZAT

megfejtése: *Ha nem hiszed, gyere velünk.*
**Könyvjutalmat nyertek: Tóth Gellért, Nagy-
károly; Péter Csilla, Betfalva; Máté Szilvesz-
ter és Konrád, Gyergyóalfalu; Józán Júlia,
Tordatúr; Sófalvi Ottó és Gergő, Nyikóma-
lomfalva.**

HÚSÉGES REJTVÉNYFEJTŐ díjat sorsol-
tunk ki azok közt, akik szeptembertől januárig
mind az öt rejtvényt pályázaton részt vettek.

8 **Katona Bor-
bála, Szatmár-
németi:** kedvenc
ételem.

1. Nem kicsi
2. Vágóeszköz
3. Becézett Katalin
4. Nem arra
5. Hajtító
6. Házi-
szárnyas
7. Haszná-
lod a tolladat

1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			

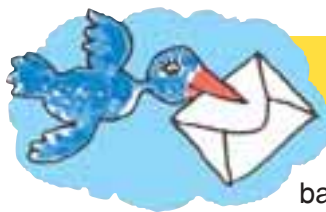
**Jutalmat nyertek: Jolta Nimród, Érszöllős; Fanea
Imola, Jedd; Kőrösi Tünde, Szalárd; Tóth Szabolcs, Nyá-
rádremete; Szócs Előd, Kászonújfalva; Molnár István,
Csíkcsicsó; Kovács Barna, Szászrégen; Bíró Ágota, Erdő-
szentgyörgy, Nagy Orsolya Réka, Sáromberke; Gajdó
Álmos, Csernaton; Csatlós Csaba-Zsolt, Marosvásárhely;
Póti Gabriella, Szilágypér; a sepsi-
szentgyörgyi Step by Step IV.; a dési
III. E, a székelyudvarhelyi Móra
Ferenc Iskola IV. B és a kolozsvári
Zeneiskola III. B osztálya.**

MÁRCIUSI MEGFEJTÉSEK

1. Lap, apa, pad
2. Morzsa
3. könyv
4. Nagyküüllő
5. sakk
6. Napsugár

A II. félév végén azok nyerhetnek, aki
februártól júniusig lesznek hűségese ját-
szótársaink.

LEVELEZŐ

Drága barátaink! Még egy utolsó hajrá: áprilisban, májusban tanuljatok, szorgosak legyetek, hogy nyugodt és boldog lehessen a nyaratok. Addig is rövid pihenőnek, gondúzónek itt a NAPSUGÁR. Írjatok nekünk! Akik már meg is tették: a szamosújvári 2-es számú Iskola II. B; a gyergyószentmiklósi Fogarassy Mihály Ált. Iskola II. D és IV. C osztálya; a gyergyócsomafalvi II. A osztály.

Tőkés Kinga-Ildikó és Zsuzsa-Izabella, Albert Gáspár és Ákos, Fehér Noémi Tímea, Marosvásárhely; Török Tímea, Szabó

Blanka Paula, Rétesi István József, Mezőbánd; Imre Tünde, András Emőke, Szép Csilla, Csíkszentsimon; Pușcaș Andrea-Melánia, Szászrégen; Fazakas János Alpár, Gidófalva; Péter Zoltán, Madéfalva; Nagy Károly, Pál Zsófia, Nyárádszereda; Moldován Sándor, Kepeki Loránd, Nagyenyed; Kovács Balázs, Gyergyószárhegy; Gyarmati Ildikó és Árpika, Gyergyócsomafalva; Bai Dóra, Zilah; Szilágyi Péter, Magyarlapád; Heveli Tünde, Kaplony; Balázs Fülöp Ferdinánd és Katalin, Gyergyóremete; Bölöni Edit Katica, Nagysármás; Csilcser László Zoltán, Czifra Anita, Nagyvárad; Hamudi Jásmin, Kolozsvár; Imre Réka, Völcsök; Tulkos Szabolcs, Szilágynagyfalva; Köne István, András Ervin, György Antónia, Csíkmenaság; Derecskei Anita Gréta, Misztótfalu; Sándor Cecilia, Csíkszentsimon.

Schvartz Tímea,
Kolozsvár

▼ Péter Mária, Gyergyószentmiklós

JÖJJÖN A TAVASZ

*Jöjjön a tavasz,
Menjen a tél.
Így akkor mindenki
Csak boldogságban él.*

*Rügy a fán zöldüljön,
Az ég kéküljön,
A nap melegítsen,
Hogy a tél*

visszaszökkenjen.

*László Miklós,
Székelyudvarhely*

Mihály Lilla, Nagyvárad; Király Boglárka, Gyergyócsomafalva; Danikó Angyalka, Csíkszentsimon; Elekes Brigitta, Nyárádköszvényes; Ungur Enikő, Kolozsvár; Szabó Angéla, Kárásztelek; Csíki Szidónia, Csíkszereda; Andorkó János, Vargyas; Csíki Tamás, Kisiratos; Mircse Kinga, Hilib; Dascăl Imre Csongor, Nyárádkarácson; Varga Éva, Csíkmenaság; Horváth Noémi, Lukailencfalva; László Miklós, Székelyudvarhely; Kovács Kinga, Nagyenyed; Csucsák Orsolya, Csíkszentkirály; Takács Adrienn, Marosvásárhely; Szabó Emőke, Madéfalva; Iszlai Emese, Somosd; Szőcs Izabella, Gyimesfelsőlok; Nemes Kinga, Temesvár.

Januári számunk hátsó borítóján megjelenő Napsugár-hősök: Csipike és Tiptupa, Fülöpke, Maszat Művész, Nyelvőr, Rongy Elek, Szádeli, Galóca banyó, Rejtvénykirály, Csimbum, Kompona Károly és Arány András, Szöszmőgi, Tóbiás és Kelemen, Kobak. **Nyertesek: Pál Alíz, Gyergyóremere; Blénesi Beáta és Bernadette, Gyergyószentmiklós; Lingvay Mónika, Bukarest; az aradi Aurel Vlaicu Isk. IV. M osztálya és a királyfalvi iskolások.**

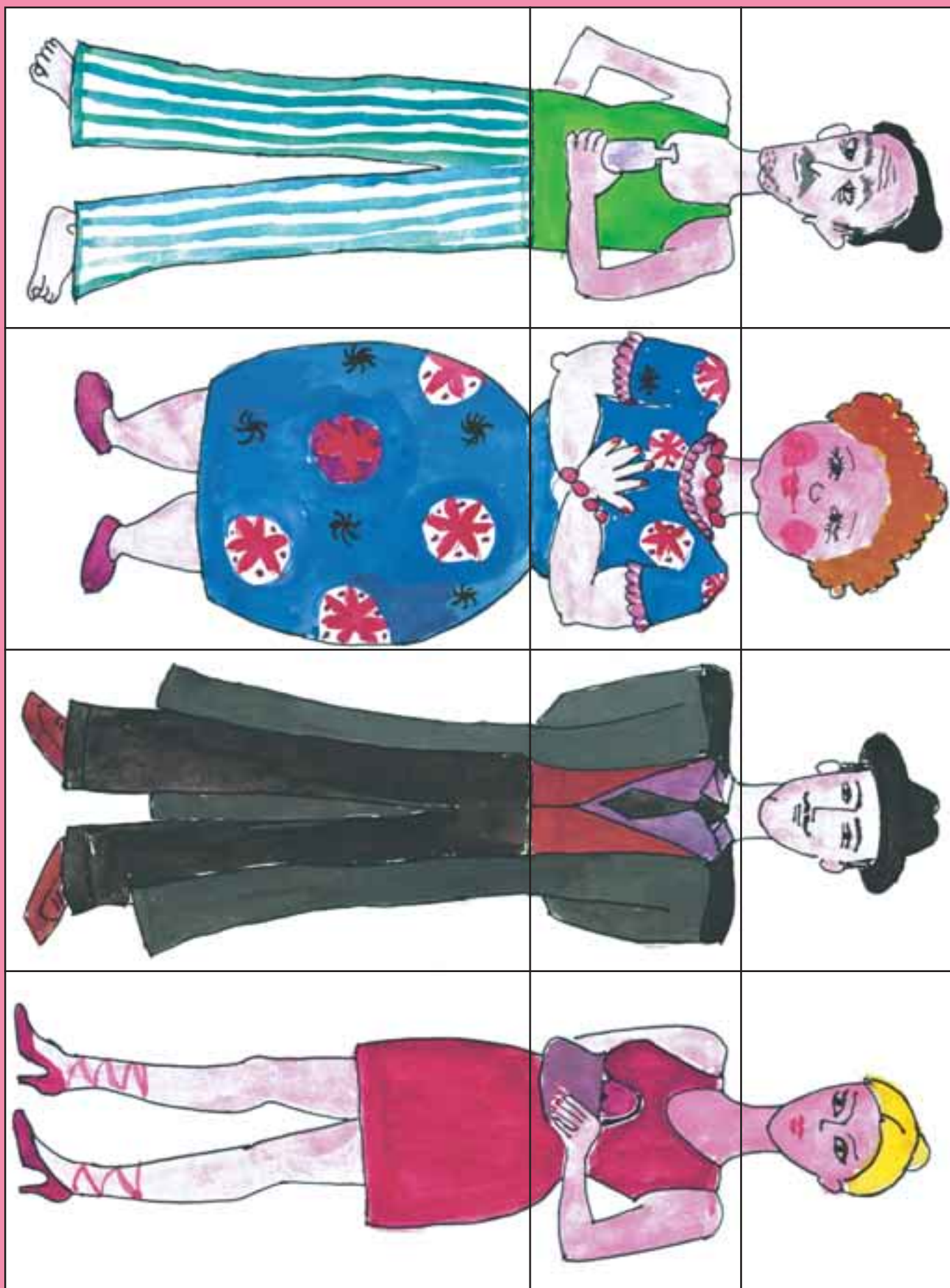
Címlap:
Pável Petra,
Csíkszereda
Hátlap:
SZABÓ ZELMIRA

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft. Szerkesztik: ZSIGMOND EMESE (főszerkesztő), MÜLLER KATI. A szerkesztőség postacíme: 3400 Cluj, Str. L. Rebreanu, Nr.58./28., C.P.137. Telefon/fax: 064/141323. Megrendelhető a szerkesztőség címén. E-mail: napsugar@mail.dntcj.ro Honlap: <http://www.dntcj.ro/NGOs/napsugar>; **A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont 2511.1-569.1/ROL B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL.** Készült a kolozsvári TIPOHOLDING Rt. Nyomdájában. ISSN 1221-7751 **Ára 9000 lej**

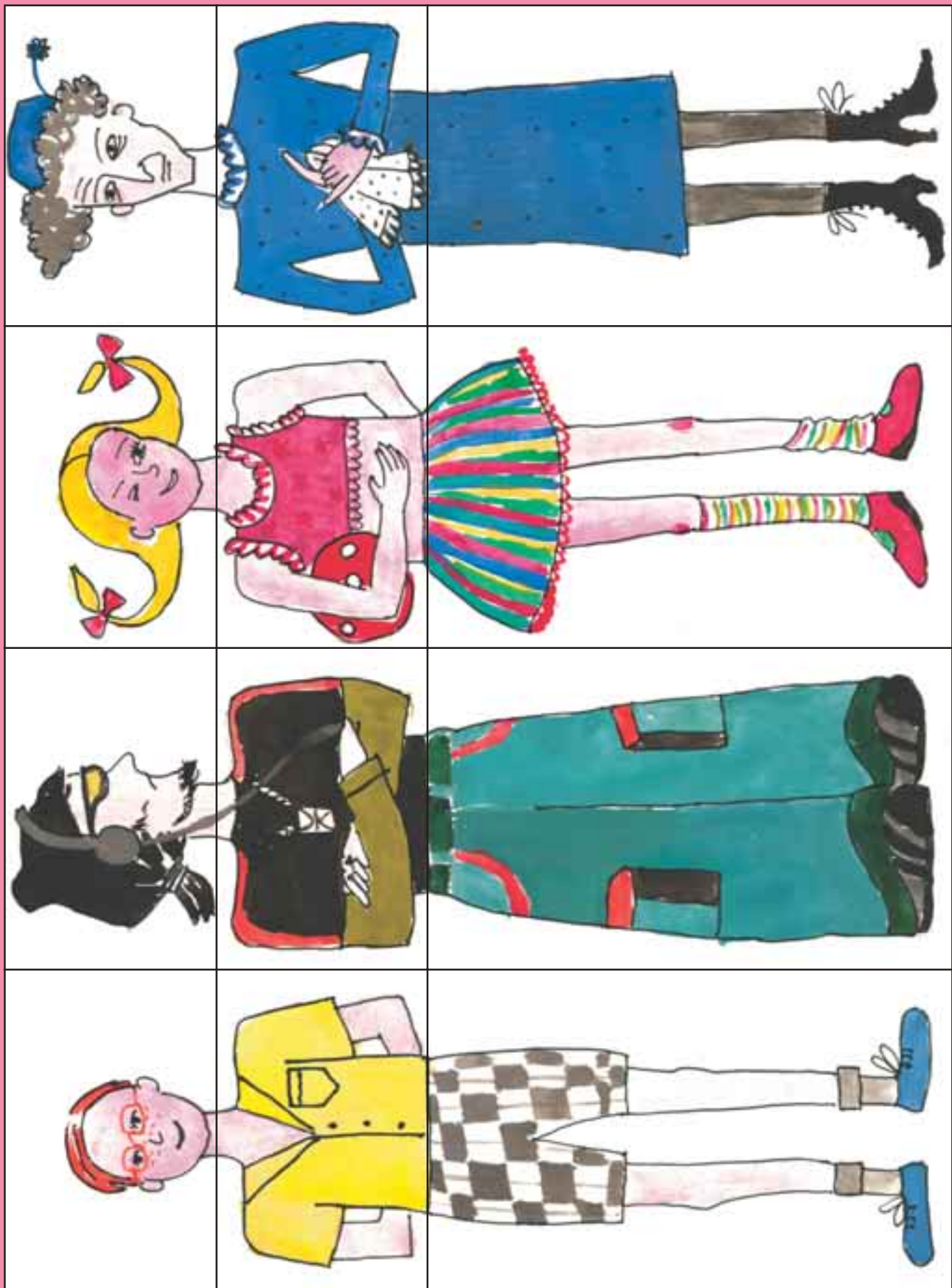

Nyolcadik bélyeged a most búcsúzó Szöszmőgit ábrázolja. Ragaszd a neved mellé a közös gyűjtőlapra, és az osztálylétszámmal együtt sürgősen küldjétek el nekünk.

**E lapszám megjelenését a
PRO PROFESSIONE ALAPÍTVÁNY
támogatta.**

**Vágd fel pontosan a vonalak mentén a hátlapot – és rakosgasd, forgasd.
Nézd meg, milyen muris a csinibaba kövér arccal és pipaszár lábbal.**

CSERE-BERE KÁRTYA